

Kursplan för

Klinisk psykologi 1, 22.5 hp

Clinical Psychology 1, 22.5 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2023.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT21 , VT23

Kurskod	2PS044
Kursens benämning	Klinisk psykologi 1
Hp	22.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CNS
Datum för fastställande	2020-10-14
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2024-02-28
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2023

Särskild behörighet

Godkänt resultat från psykologprogrammets termin 1 omfattande 30 hp samt minst 15 hp från termin 2.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Moment 1, Samtals- och intervjumetodik 2

Momentet bygger på det introducerande momentet i samtalsmetodik på termin 2.

Efter avslutat moment ska studenten kunna

- redogöra för centrala principer inom intervju- och samtalsmetodik
- använda sig av dessa principer i rollspelsövningar, som inbegriper både vardagliga och patientorienterade samtal
- beskriva och reflektera över styrkor och svagheter vad gäller egna färdigheter inom

Samtalsmetodiken

Moment 2, Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning

Efter avslutat moment ska studenten kunna

- beskriva vanligt förekommande psykologiska utredningsinstrument
- administrera och utvärdera begåvningsstest för barn (WISC) samt reflektera över egna färdigheter
- sammanställa, utvärdera och skriva ett psykologiskt utlåtande över ett fiktivt ärende med beaktande av kliniska och etiska aspekter samt tillämpliga lagar (hälso- och sjukvårdslagen 2017:30, socialtjänstlagen 2001:453, patientsäkerhetslagen 2010:659, offentlighets- och sekretesslagen 2009:400 och patientdatalagen 2008:355)

Moment 3, Klinisk neuropsykologi

Efter avslutat moment ska studenten kunna

- definiera och beskriva specifika neuropsykologiska funktioner och dysfunktioner samt relatera dessa till kunskap om olika sjukdomar och skador
- redogöra för hur neuropsykologisk kunskap tillämpas vid bedömning, diagnostik och behandling
- beskriva och reflektera över professionella färdigheter och förhållningssätt vid neuropsykologisk bedömning, diagnostik och behandling
- visa förmåga att kommunicera med lekmän om neuropsykologi

Moment 4, Skolbildningar

Efter avslutat moment ska studenten kunna

- redogöra för psykologiska skolbildningar och reflektera över typiska drag, likheter, skillnader och evidens

Moment 5, Psykopatologi och diagnostik

Efter avslutat moment ska studenten kunna

- visa grundläggande färdigheter i diagnostik utifrån det diagnostiska klassifikationssystemet "Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders" (DSM)
- redogöra för psykiska syndrom hos barn och vuxna med avseende på etiologi, diagnostik och behandling

Moment 6, Verksamhetsintegrerat lärande (VIL)

Efter avslutat moment ska studenten kunna

- redogöra för klinisk psykologisk verksamhet samt reflektera över etik och professionellt förhållningssätt inom psykisk hälsovård med beaktande av tillämpliga lagar (regeringsformen, hälso- och sjukvårdslagen, 2017:30, patientsäkerhetslagen, 2010:659, och lagen om psykiatriskt tvång, 1991:1128)

Innehåll

Kursen ger en introduktion till området klinisk psykologi utifrån en biopsykosocial modell. Med utgångspunkt från studentens kunskaper från tidigare kurser behandlas under kursen grundläggande kliniska kunskaper. Under kursen introduceras också grundläggande kliniska färdigheter. Vidare börjar studenten under kursens gång att integrera sina kunskaper inom klinisk psykologi med sina kliniska färdigheter. Genomgående diskuteras etiska och juridiska överväganden inom klinisk psykologi liksom olika aspekter av professionellt förhållningssätt. Ett scientist-practitioner-perspektiv betonas.

Kursen är innehållsmässigt uppdelad i följande sex moment:

Samtals- och intervjumetodik 2, 1.5 hp

Betygsskala: GU

Under moment 1 tränas samtalsmetodiska färdigheter i smågrupper. Studenten reflekterar individuellt över egna styrkor och förbättringsområden.

Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Inom ramen för moment 2 får studenten bekanta sig med psykologiska (inklusive neuropsykologiska) tester. Momentet ger kunskap om utredningsförfarandet, vilka tester som finns till psykologens förfogande, principer för att administrera tester, psykometriska aspekter (reliabilitet, validitet och normer), utlåtandeskrivning, juridik och etik. Under momentet kommer studenten att särskilt öva WISC-testning och att använda dessa färdigheter vid testning av ett barn.

Klinisk neuropsykologi, 4.5 hp

Betygsskala: GU

I moment 3 sammanfattas och vidareutvecklas tidigare förvärvad kunskap i kognitiv neurovetenskap och dess koppling till neuropsykologi. Momentet ger studenten en biopsykosocial förklaringsmodell till neuropsykologiska dysfunktioner och förståelse för hur sådan kunskap tillämpas i neuropsykologiskt utrednings- och behandlingsarbete. Ett studiebesök görs på en enhet inom området.

Skolbildningar, 3.0 hp

Betygsskala: GU

I moment 4 presenteras olika psykologiska skolbildningar utifrån historiska och aktuella perspektiv. Begreppet evidens och forskningsmetoder inom klinisk psykologi diskuteras.

Psykopatologi och diagnostik, 7.0 hp

Betygsskala: GU

I moment 5 introduceras studenten i användningen av det diagnostiska klassifikationssystemet (DSM) för psykiska störningar. Psykiska syndrom hos barn, ungdomar och vuxna behandlas. I ett grupparbete fördjupar studenten sin kunskap om en psykisk störning och delar denna kunskap med övriga studenter muntligt och skriftligt.

Verksamhetsintegrerat lärande, 2.0 hp

Betygsskala: GU

Momentet innehåller en auskultation vid en mottagning där psykisk hälsovård bedrivs. Etiska, juridiska och professionella aspekter på psykisk hälsovård diskuteras under momentet.

Arbetsformer

Undervisningen består av lärarledda föreläsningar, nätföreläsningar, filmvisning, diskussionsseminarier, grupparbeten, rollspel med återkoppling, självskattning av egna färdigheter, reflektionsblad, studiebesök och auskultation.

Examination

Moment 1, Samtals- och intervjumetodik 2, 1,5 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) obligatoriska rollspelsövningar
- 2) rollspelsexamination
- 3) skriftlig inlämningsuppgift

På detta moment ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs aktiv närvaro på uppgift 1) samt betyget G på uppgift 2) och 3).

Moment 2, Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning, 4,5 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) närvaro vid obligatoriska föreläsningar och övningar enligt anvisningar i schema
- 2) individuell administration av WISC-testning
- 3) muntlig och skriftlig redovisning av gruppuppgift
- 4) skriftlig inlämningsuppgift, barntestning
- 5) skriftlig inlämningsuppgift, utlåtandeskrivning

På detta moment ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs närvaro vid obligatoriska föreläsningar och övningar enligt anvisningar i schema, samt betyget G på uppgift 2, 3, 4 och 5.

Moment 3, Klinisk neuropsykologi, 4,5 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) obligatoriskt seminarium
- 2) skriftlig tentamen
- 3) skriftligt PM

På detta moment ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs aktiv närvaro på uppgift 1) samt betyget G på uppgift 2) och 3).

Moment 4, Skolbildningar, 3 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) seminarierapport
- 2) skriftlig tentamen

På detta moment ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs betyget G på uppgift 1) och 2).

Moment 5, Psykopatologi och diagnostik, 7 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) diagnosverkstad
- 2) muntlig och skriftlig redovisning av grupparbete
- 3) muntligt seminarium
- 4) skriftlig tentamen

På detta moment ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs aktiv närvaro på uppgift 1) samt betyget G på uppgift 2), 3) och 4).

Moment 6, Verksamhetsintegrerat lärande, 2 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) verksamhetsintegrerat lärande
- 2) skriftlig inlämningsuppgift

På detta moment ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs aktiv närvaro på uppgift 1) samt betyget G på uppgift 2).

Betyg på hel kurs

På kursen ges betyget U eller G. För betyget G på hela kursen krävs betyget G på alla moment 1, 2, 3, 4, 5 och 6.

Frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i eller fullgjort de obligatoriska

utbildningsinslagen, eller tagit igen frånvaro/ brister i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultatet slutrapporteras. Frånvaro från eller ej fullgörande av ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att studenten inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges. Under auskultationen gäller 100% närvaro vid auskultationsplatsen. VIL-ansvarig ordnar auskultationsplats till ordinarie auskultation. Vid frånvaro hänvisas studenten till examinator för mer information.

Begränsning av antalet examinationstillfällen

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Om studenten genomfört sex underkända tentamina/prov ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Digital examination som öppnats via lärplattform räknas som examinationstillfälle även om examinationen inte lämnats in. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle. För att en examinationsuppgift ska vara aktuell för bedömning måste den ha inkommit inom utsatt tid, annars hänvisas studenten till omexaminationstillfället.

Vad gäller auskultationen, som är verksamhetsintegrerat lärande (VIL), begränsas antalet gånger en student har rätt att auskultera (och därmed examineras) till två (2) gånger. För mer detaljerad information, se KI:s lokala regler för examination.

Riktlinjer vid underkännande

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students auskultation om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VIL avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VIL-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt auskultationstillfälle på denna kurs.

Möjlighet till undantag från kursplanens föreskrifter om examination

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frångå kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förhållningssätt får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Kursen är nedlagd och gavs för sista gången VT23. Omtentamen enligt denna kursplan erbjuds sista gången VT25 för studenter som inte fullföljt kursen med godkänt resultat. Övriga ej avklarade examinationsuppgifter kan tas igen till och med VT27.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt KI:s lokala riktlinjer. Resultat och eventuella åtgärder återförs till studenterna på kurswebb.

Undervisning på engelska kan förekomma.

Litteratur och övriga läromedel

Moment 1

Obligatorisk litteratur

D'Elia, Giacomo

Det kognitiva samtalet i vården

Stockholm : Natur och kultur, 2004 - 217, [1] s.

ISBN:91-27-09823-0 (inb.) LIBRIS-ID:9658766

[Sök i biblioteket](#)

Moment 2

Obligatorisk litteratur

Eriksson, Åsa; Maurex, Liselotte

Psykologisk utredning och utlåtandeskrivning

Lund : Studentlitteratur AB, [2022] - 263 sidor

ISBN:9789144144054 LIBRIS-ID:7n95q38v51xsf4v4

[Sök i biblioteket](#)

Testmanualer (finns för utlåning).

Fördjupningslitteratur

Smedler, Ann-Charlotte; Tideman, Eva

Att testa barn och ungdomar : om testmetoder i psykologiska utredningar

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2009 - 279 s.

ISBN:978-91-27-11692-4 (inb.) LIBRIS-ID:10919498

URL: [Omslagsbild](#)

[Sök i biblioteket](#)

Moment 3

Obligatorisk litteratur

Nyberg, Lars

Kognitiv neurovetenskap : nya teorier och tillämpningar

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2020] - 207 sidor

ISBN:9789144138138 LIBRIS-ID:n0h3c9stlxpkt9b9

[Sök i biblioteket](#)

Fördjupningslitteratur

Kognitiv medicin

Wahlund, Lars-Olof; Nilsson, Christer; Wallin, Anders

1. uppl. : Stockholm : Norstedt, 2011 - 448 s.

ISBN:978-91-1-302322-9 (inb.) LIBRIS-ID:12033738

[Sök i biblioteket](#)

Moment 4

Rekommenderad litteratur

Sommers-Flanagan, John; Sommers-Flanagan, Rita

Counseling and Psychotherapy Theories in Context and Practice : Skills, Stra

John Wiley & Sons, 2012

ISBN:9781118402535 LIBRIS-ID:16004971

[Sök i biblioteket](#)

Psykiatri

Herlofson, Jörgen; Ekselius, Lisa; Lundin, Anders; Mårtensson, Björn; Åsberg, Marie

2., [rev. och omarb.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2016 - 879 s.

ISBN:9789144094977 LIBRIS-ID:19600701

[Sök i biblioteket](#)

Fördjupningslitteratur

Fördjupningslitteratur utifrån lärares anvisningar.

Moment 5

Obligatorisk litteratur

Psykiatri

Herlofson, Jörgen; Ekselius, Lisa; Lundin, Anders; Mårtensson, Björn; Åsberg, Marie

2., [rev. och omarb.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2016 - 879 s.

ISBN:9789144094977 LIBRIS-ID:19600701

[Sök i biblioteket](#)

MINI-D 5 : diagnostiska kriterier enligt DSM-5

Pilgrim Press, 2014 - 410 s.

ISBN:9789198997916 LIBRIS-ID:17238133

[Sök i biblioteket](#)

Fördjupningslitteratur

Arborelius, Lotta

Neurofarmakologi : för psykologer, psykoterapeuter och beteendevetare

Natur & Kultur Akademisk, 2016 - 304 s.

ISBN:9789127137790 (inb.) LIBRIS-ID:17417857

[Sök i biblioteket](#)

Moment 6

Litteratur kan tillkomma utifrån anvisningar